

Oppfatninger om alder og aldring – en befolkningsundersøkelse

**Oppdragsgiver: Kunnskapssenter for lengre
arbeidsliv**

Utført av: Respons Analyse AS

Desember 2025 – januar 2026



Innhold

Prosjektinformasjon	2
<i>Bakgrunn</i>	2
<i>Om undersøkelsen</i>	2
<i>Om utvalget</i>	2
Oppsummering	3
Når er man gammel	5
Tanker om egen aldring	7
Hva en ser frem til ved å bli eldre	8
Gleder eller gruer seg til å bli gammel	9
Bekymringer knyttet til egen aldring	10
Oppfatninger om eldre	12
Arbeidsliv og avgangstidspunkt	14
Antatt avgangstidspunkt	14
Ønsket avgangstidspunkt	16
Følt alder og ønsket alder	19
Følt alder	19
Ønsket alder	21
Oppfatninger av mennesker over 70 år	24
Påstander om mennesker over 70 år	24
Anslag på hvor stor andel av befolkningen som er over 70 år	25
Anslag på hvor stor andel av de over 70 år har demens	26
Anslag på hvor stor andel over 70 år trenger hjelp til daglige gjøremål som innkjøp, rengjøring, matlaging etc.	27
Hvordan er helsen?	29
Til hvilken alder tror man at man vil leve	31
Vedlegg: Spørreskjema	33



Prosjektinformasjon

Bakgrunn

Bakgrunnen for dette prosjektet har vært at Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv hadde behov for en undersøkelse som kunne gi ny og oppdatert kunnskap om hva befolkningens tanker omkring alder og aldring er. Man ønsket å kunne se på hvilke oppfatninger og holdninger befolkningen har både overfor eldre i dag, og sin egen alderdom i fremtiden.

Om undersøkelsen

Tema for prosjektet har altså vært oppfatninger knyttet til alder og aldring. Spørsmålene i undersøkelsen har bl.a. kartlagt hvordan man tenker rundt egen aldring, både knyttet til hva man ser fram til med å bli eldre, men også hva som bekymrer en ved å bli eldre. Videre har vi målt hvordan man oppfatter eldre, herunder vurderinger av de mer gjengse antakelser og myter omkring eldre i samfunnet og i arbeidslivet. Vi har også sett nærmere på når man tror man kommer til å gå ut av arbeidslivet, og når en ville ønske å gå ut av arbeidslivet hvis en kunne velge fritt.

Om utvalget

Undersøkelsen er gjennomført digitalt på Respons Analyses webpanel, og er rettet mot befolkningen i Norge i alderen 18-70 år. Det er gjennomført totalt 2100 intervju, representativt for denne målgruppen etter alder, kjønn og landsdel (geografi). Utvalget er forsøkt kvotert på disse variablene underveis i datainnsamlingen, men resultatene er likevel vektet på disse variablene i etterkant av datainnsamlingen for å sikre representativiteten.

Til sammen 78 % av de vi har intervjuet er i arbeid enten som ansatt i offentlig sektor (33 %), ansatt i privat sektor (40 %), eller selvstendig næringsdrivende (5 %). 4 % oppgir at de er arbeidsledige. De øvrige 18 % er alt fra studenter til pensjonister/trygdete.



Oppsummering

Ifølge befolkningen i alderen 18-70 år er man gammel fra en er 66 år. Dette er gjennomsnittet for svarene de har gitt på spørsmålet «Ved hvilken alder vil du si at man er gammel?». Ikke uventet er vurderingene av dette forskjellig avhengig av hvor gamle man selv er. Blant de yngste (18-24 år) er dette snittet 54 år, mens det blant de eldste (55-70 år) er snittet 73 år.

De aller fleste ønsker å leve lenge og å holde seg unge, men langt fra like mange er enige i at de vil bli gamle. Det er imidlertid 2/3 som alt i alt mener at det er mye bra med å bli gammel, og klare flertall ser fram til å gjøre mer som de vil i sine eldre år, være sammen med mennesker en liker, reise mer og treffe nye folk, samt ta livet mer med ro og slappe av.

Likevel er det klart flere som gruer seg til å bli gamle enn som gleder seg. 4 av 10 gruer seg mye eller litt til dette, mens bare drøyt 1 av 10 gleder seg. Kvinner gruer seg noe mer enn menn og unge gruer seg i større grad enn eldre. Det som bekymrer mest er knyttet til helse. Både frykt for å bli mye syk, eller få betydelig svekket hukommelse, er forhold som i stor grad bekymrer en ved å bli gammel. Derimot er en mindre bekymret for å måtte slutte å jobbe før en har lyst, eller å bli sett ned på når de ikke lenger er i arbeid.

Når vi ber de spurte om å ta stilling til noen oppfatninger og myter om eldre og aldring, er det flere som er enige enn uenige i alle påstandene vi ba dem vurdere. Det flest er enige i er at de unge tenker mer nytt enn de eldre, og nesten like mange er enige i at eldre arbeidstakere er mindre endringsvillige enn unge. Det er imidlertid også like mange som mener at eldre arbeidstakere er like produktive som yngre.

De som er i arbeid eller er arbeidsledige fikk spørsmål om når de antar at de vil gå helt ut av arbeidslivet. Der er noen alderstrinn som skiller seg ut, og som således synes å være en slags milepæler for når en tenker å gå av. Dette gjelder 65 år som 14 % nevner, 67 år som 18 % nevner, og 70 år som 20 % nevner. Kumulativt tror 6 av 10 at de har gått av før de er 70 år, mens 8 av 10 tror de har gått av før de er 72 år. 1 av 10 tror de vil stå i arbeid til 72 år eller senere, mens 1 av 10 er usikre på når de vil tre ut av arbeidslivet.

Det er imidlertid stor forskjell på forventet og ønsket avgangsalder fra arbeidslivet. På spørsmål om når de ville sluttet hvis de kunne velge fritt svarer 30 % at de ville gått av før 62 år. Til sammenligning svarte bare 5 % at de tror de vil gå av før de er 62 år. I snitt vil man tre ut av arbeidslivet når de er 61,5 år dersom en fritt kunne velge.

Sammenlignet med faktisk alder føler 55 % seg yngre enn dette. Når vi spør om hvilken alder de ønsker å være, svarer 70 % at de ønsker å være yngre enn de faktisk er. Det er bare blant de yngste at andelene som både føler seg og ønsker seg å være eldre enn en er, er litt høyere enn andelene som føler og ønsker seg yngre.

Over halvparten av de spurte er enige i at flertallet av mennesker over 70 år er preget av visdom. 4 av 10 er enige i at flertallet av de over 70 år mestrer livet bedre enn tidligere, men like mange er også enige i at flertallet over 70 år er ensomme. Det er imidlertid få som er enige i at flertallet av de over 70 år er deprimerte.

De fleste overvurderer hvor stor andel av befolkningen som er over 70 år. Mens de i snitt mener denne andelen er 27,4 %, er den reelle andelen av befolkningen 13,6 %. Derimot er de langt nærmere fasit, når vi ber dem angi hvor stor andel av de over 70 som har en eller annen form for demens. Her svarer de i snitt 16,7 %, mens den faktiske andelen i 2020 var 14,6. På spørsmål om hvor stor andel av de over 70 år som trenger hjelp til daglige gjøremål svarer de i snitt 22,9 %.



30 % opplever sin egen helse som meget god eller utmerket. I tillegg svarer 45 % at den er god eller nokså god. Til sammen kan vi altså si at 75 % mener helsen sin stort sett er god. Helsen er best blant de unge, men også blant de eldste i undersøkelsen svarer 7 av 10 at helsen er god.

På spørsmål til slutt om til hvilken alder man tror man kommer til å leve, er det mange som lar være å svare. Av de som oppgir et svar er snittet 85,5 år. Snittet er litt høyere hos kvinner enn menn, og de de som vurderer helsen sin som dårlig oppgir et lavere snitt enn de som mener de har en god helse.



Når er man gammel

Innledningsvis i undersøkelsen ba vi respondentene angi ved hvilken alder de mener at man er gammel. Spørsmålet var åpent på den måten at de kunne skrive inn faktisk alder. Følgende spørsmål ble stilt:

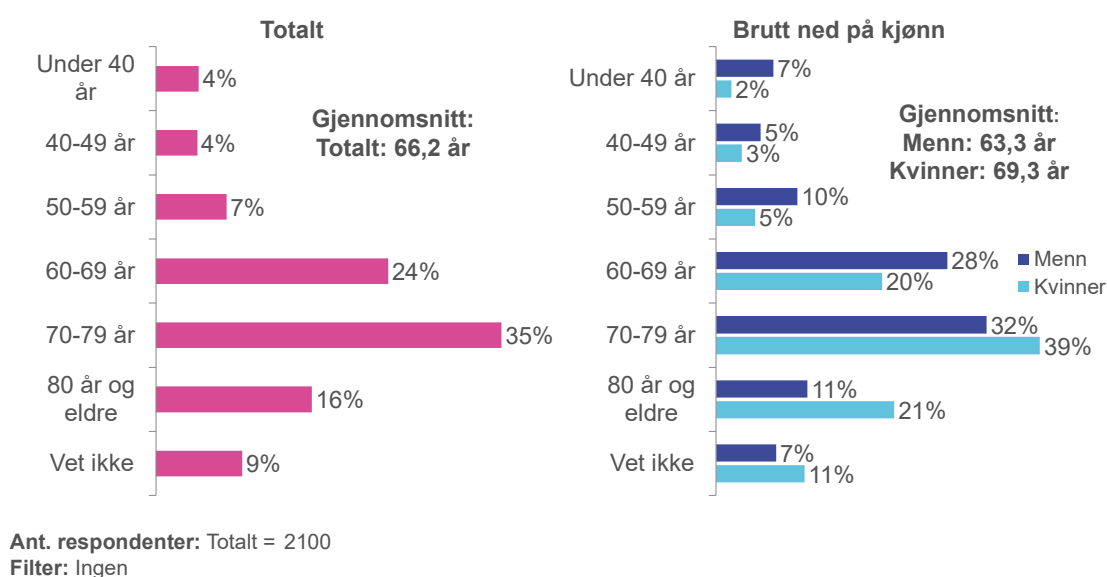
Først ved hvilken alder vil du si at man er gammel?

Noter alder _____

Vet ikke

Nedenfor har vi satt opp en kategorisert fordeling både totalt for alle i undersøkelsen, og i tillegg fordelingen brutt ned på kjønn.

Ved hvilken alder vil du si at man er gammel? - Kategorisert



Som det fremkommer av svarfordelingene over, mener et klart flertall at betegnelsen «gammel» først gjelder etter fylte 60 år. Til sammen 75 % mener man først er gammel en gang etter fylte 60 år. Det er likevel 15 % som mener man er gammel før dette, mens 9 % svarer at de ikke har noen formening om dette. Ser vi på gjennomsnittet av de som har oppgitt en alder, så ligger dette på 66,2 år. Medianen er 70 år.

Når dette brytes ned på kjønn, ser vi at kvinner og menn tenker litt ulikt omkring begrepet «gammel». Menn oppfatter gammel som ganske mye yngre enn kvinnene. Mens 22 % svarer at en er gammel før 60 år, er denne andelen bare 10 % blant kvinnene. Derimot svarer 60 % av kvinnene at en er gammel først etter 70 år, mens 43 % av mennene svarer det samme. Gjennomsnittsalderen for når en syns en er gammel er således 63,3 år blant mennene, men 69,3 år blant kvinnene.



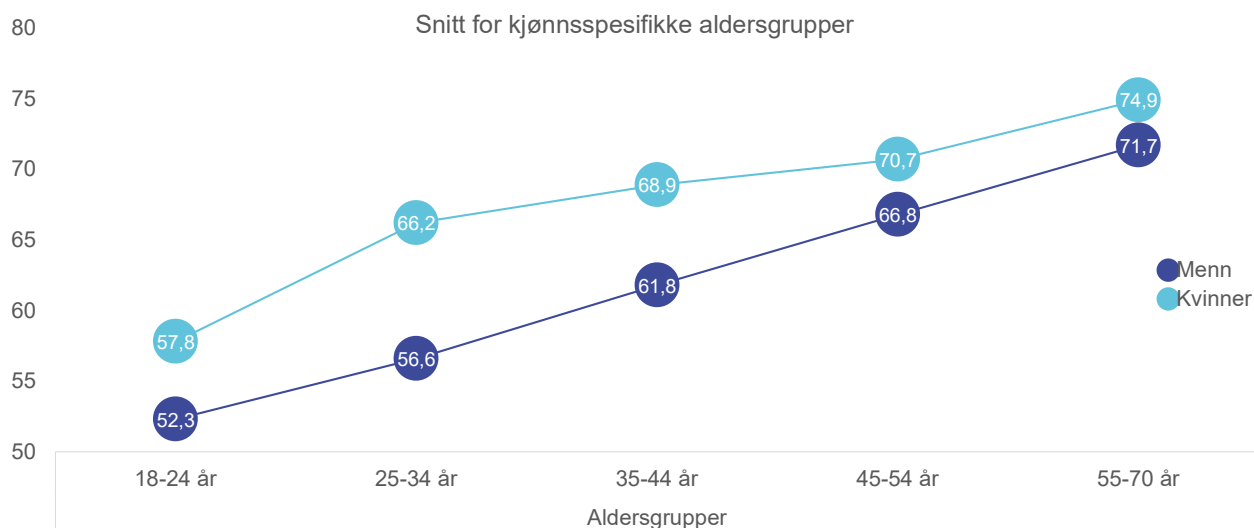
Det er også en ganske klar tendens til at yngre vurderer «gammel» som yngre enn det eldre gjør. Mens de yngste i undersøkelsen (18-24 år) mener man defineres som gammel når en er 54,3 år øker denne jevnt til 73,1 år blant de som er 55-70 år (se tabell nedenfor).

	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt	54,3	61,6	65,4	68,7	73,1
Median	60,00	65,00	70,00	70,00	75,00

Som vi har sett er det en del forskjeller mellom menn og kvinner i vurderingene av når man er gammel. Dette ser vi også brutt ned på de ulike aldersgruppene. I figuren nedenfor har vi satt opp gjennomsnittsverdiene brutt ned på kjønnsspesifikke aldersgrupper.

Ved hvilken alder vil du si at man er gammel?

Gjennomsnittsverdi for kjønn per aldersgruppe



Ant. respondenter: Totalt = 2100 / Gjennomsnitt er beregnet basert på de som har oppgitt en alder
Filter: Ingen **Fremstilling:** Gjennomsnitt per kjønn og alderskategori



Dette viser at kvinner oppgir en høyere snittalder for hva som regnes som gammel i alle aldersgruppene. Forskjellen mellom kjønnene er størst blant de som er 25-34 år og 35-44 år. Etter dette nærmer aldersvurderingene seg noe.

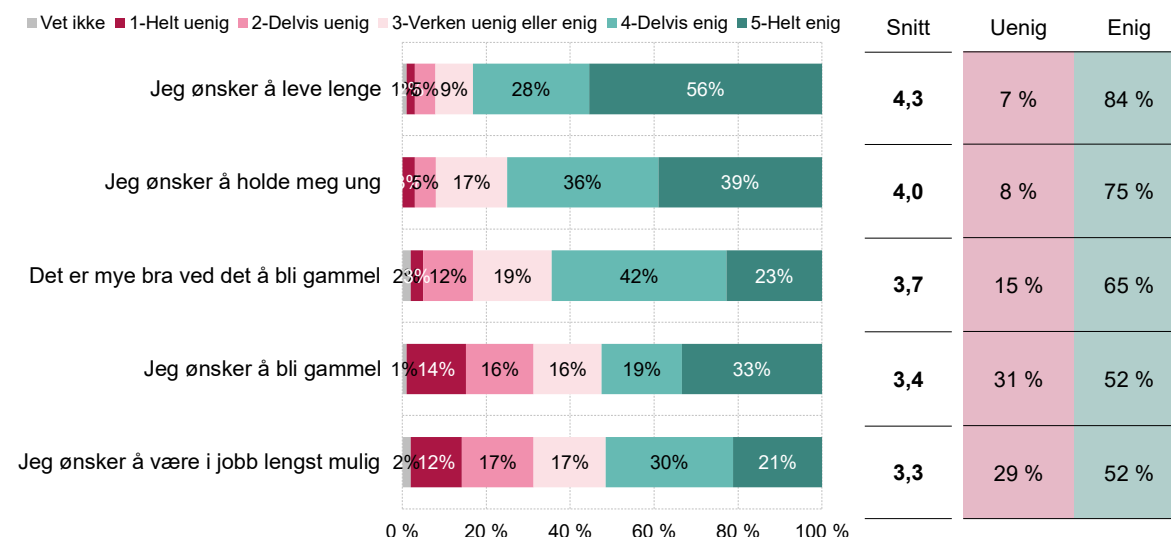
Vi finner egentlig bare mindre forskjeller når vi ser på de øvrige bakgrunnsvariablene. Den eneste er at vi ser en tendens til at snittet for når en mener man er gammel er lavest i store byer (65,4 år), mens den øker og er høyest i små kommuner (68,5 år).



Tanker om egen aldring

Respondentene ble videre bedt om å ta stilling til et knippe påstander rundt egen aldring. Nedenfor har vi satt opp svarfordelingene rangert etter hvor store andeler som svarer at de er helt eller delvis enige i den enkelte påstand.

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander ...



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen Aggregering: «Uenig» = svarkategori 1+2, «Enig» = svarkategori 4+5



Som det fremgår av svarene over er ønsket om å leve lenge det flest er mest enige i. På denne påstanden svarer over halvparten (56 %) at de er helt enige, mens ytterligere 28 % er delvis enig. Alt i alt er altså 84 % mest enig i at de ønsker å leve lenge. Her finner vi små forskjeller når vi bryter ned på alder og kjønn. Derimot ser vi en viss tendens til at litt færre er enige i dette blant de som er enslige, enn blant de som er gift eller har partner/samboer. Det er også en viss tendens til at de med lavere inntekt i litt mindre grad er enig enn de med middels eller høy inntekt.

Det er videre også mange som er enige i at de ønsker å holde seg unge. 39 % er helt enige i dette, mens ytterligere 36 % er delvis enige, altså er til sammen 75 % mest enige. Kvinner er litt mer enige enn menn. Aldersmessig er det blant de som er 45-54 år at flest er enige (79 %), mens denne andelen faller og er lavest blant de som er 55-70 år (71 %). Også her ser vi trekket ved at de som er enslige og enke/enkemenn i mindre grad svarer at de er enige enn de som er gift eller har partner/samboer. Det samme gjelder de som har lavere inntekt sammenlignet med de som har høyere.

65 % svarer at de alt i alt er enige i at det er mye bra med å bli gammel. Riktignok nøytr hovedvekten av disse seg med å svare at de er delvis enige (42 %). Kvinner er i noe større grad enige i dette enn menn (68 mot 61 %). Andelen som er enige øker også i noen grad med alder, men likevel ikke mer enn fra 61 % blant de yngste til 69 % blant de eldste. Vi ser også litt samme trekk som i de to foregående når det gjelder enslige og de med lavere inntekt, men mindre tydelig enn i de to foregående påstandene.

Det er noe lavere andeler som er enige i at de ønsker å bli gamle og at de ønsker å være i jobb lengst mulig. For begge disse påstandene svarer til sammen 52 % at de er helt eller delvis enige. Det er imidlertid forskjell på de to påstandene når vi bryter ned på kjønn. Mens

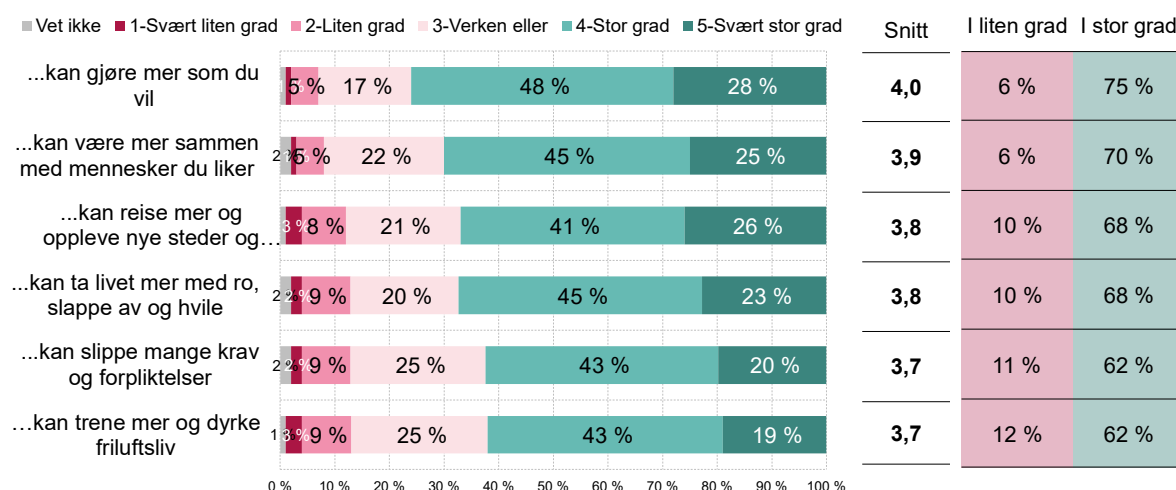


kvinnene i klart større grad er enige i at de ønsker å bli gamle (60 % mot 45 %), er det omtrent likt mellom kjønnene når det gjelder ønsket om å være i jobb lengst mulig (53 % blant mennene mot 51 % blant kvinnene). Det er også litt forskjell mellom påstandene når vi bryter ned på alder, men da i retning av at andelen som ønsker å bli gamle øker med alder, mens ønsket om å stå lengst mulig i arbeid går litt ned blant de som er 55-70 år. Trekkene vi har sett knyttet til enslige vs. gifte/samboende og knyttet til inntekt ser vi i noen grad også for disse påstandene, og da mest det som gjelder ønsket om å bli gammel.

Hva en ser frem til ved å bli eldre

Vi presenterte også respondentene for et sett av aktiviteter og ting man kan gjøre når man blir eldre, og spurte i hvilken grad man ser frem til å kunne gjøre dette.

Hvis vi tenker på når du blir eldre, i hvilken grad ser du fram til at du i eldre år...



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen Aggregering: «I liten grad» = svarkategori 1+2, «I stor grad» = svarkategori 4+5



Dette er som vi ser aktiviteter som klare flertall ser frem til å gjøre når de blir eldre. Alt i alt skiller det ikke så mye mellom det man ser mest frem til og det man ser minst frem til av de vi har spurt om. Det å kunne gjøre mer som man vil er det til sammen 75 % som i svært stor eller stor grad ser frem til, mens det å kunne trene mer og dyrke friluftsliv er det 62 % som svarer at de i stor grad ser frem til. Dette er topp og bunn i rangeringen av aktivitetene vi har spurt om.

For alle forholdene, med unntak av det å kunne reise mer og oppleve nye steder og folk, er disse aktivitetene noe kvinner ser litt mer frem til enn menn. Forskjellene er imidlertid ikke store og knapt statistisk signifikante. Størst er forskjellen for det å kunne være mer sammen med mennesker de liker (73 % mot 67 %).

Også når vi ser dette opp mot alder ser vi noen tendenser. Det å kunne gjøre mer som en vil er noe man i større grad ser frem til jo eldre man er, mens det å kunne ta det mer med ro, slappe av og hvile er noe man i større grad ser frem til jo yngre man er. Utover dette er det mer likt mellom aldersgruppene, med unntak av de aller yngste som stort sett har litt høyere andeler på de fleste aktivitetene. Særlig gjelder det andelen som ser frem til å kunne være

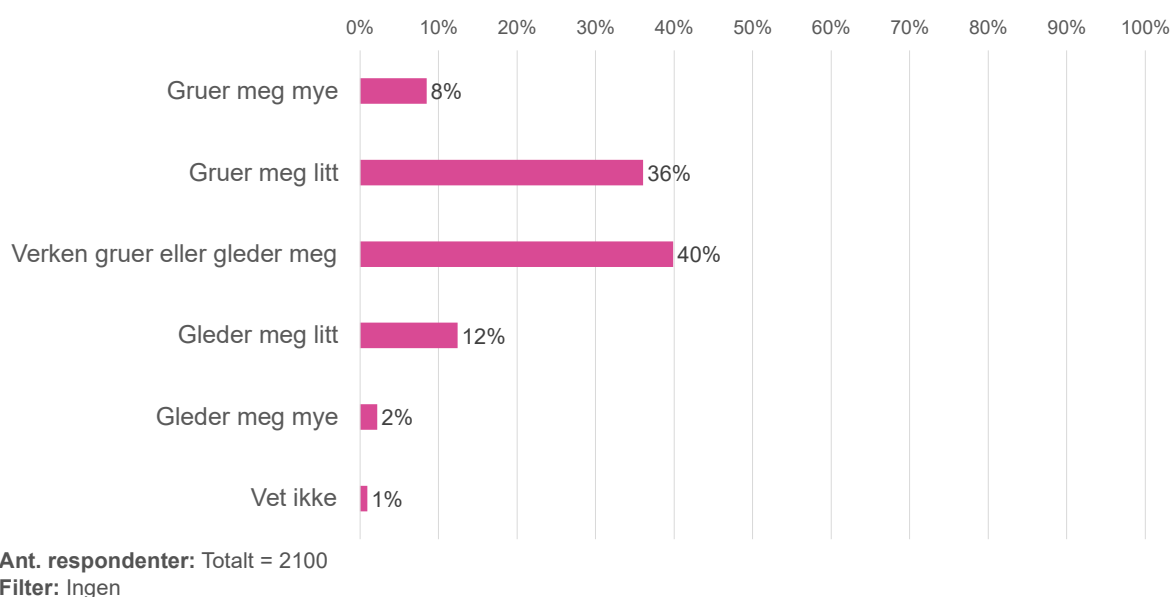


mer sammen med mennesker man liker, der hele 81 % blant de yngste svarer at de i svært stor eller stor grad ser fram til dette.

Gleder eller gruer seg til å bli gammel

Det er altså flere forhold man kan se fram til og glede seg til ved å bli eldre. Likevel er det ikke uvanlig å grue seg litt også. Vi spurte videre om i hvilken grad man gleder eller gruer seg til å bli gammel.

I hvilken grad gruer eller gleder du deg til å bli gammel?



Det er som vi ser klart flere som gruer seg enn som gleder seg til å bli gammel. Mens 44 % gruer seg enten mye eller litt, er det bare 14 % som tilsvarende gleder seg mye eller litt. 40 % av de spurte oppgir imidlertid at de verken gleder eller gruer seg.

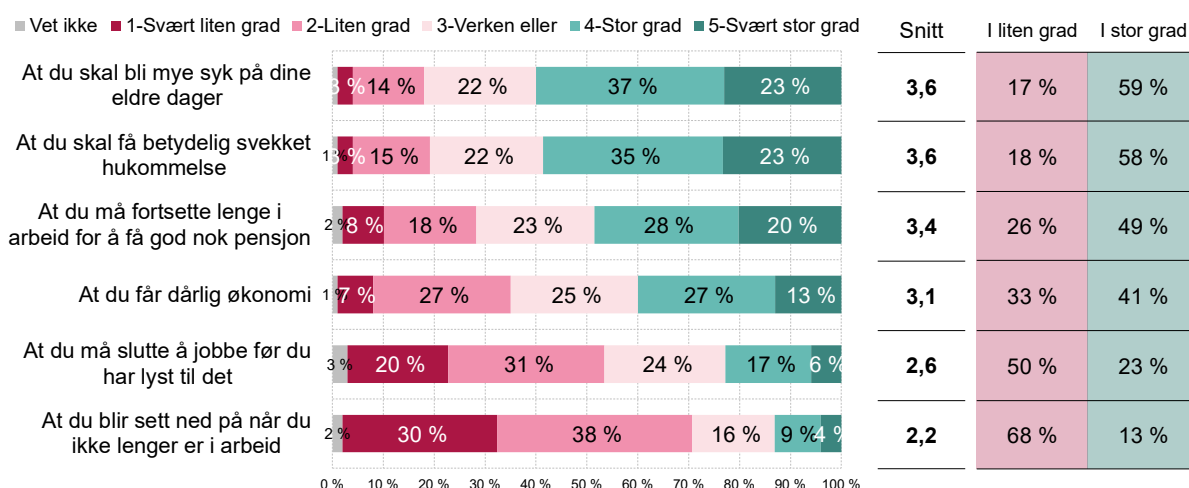
Flere kvinner enn menn gruer seg til å bli gamle. Mens 39 % av mennene svarer at de gruer seg (litt eller mye) er tilsvarende andel 50 % blant kvinnene. Dette betyr imidlertid ikke at mennene gleder seg særlig mer enn kvinnene, men heller at de verken gruer eller gleder seg. Når vi ser dette i forhold til alder, er det lite som skiller de ulike aldersgruppene helt til vi kommer til den siste aldersgruppen (55-70 år). Mens andelene som gruer seg varierer fra 45-49 % i aldersgruppene fra 18 og opp til 54 år, synker denne andelen til 38 % blant de som er nærmest til å bli gamle (55-70 år). Det betyr ikke at flere gleder seg, men heller at noen flere svarer at de verken gleder eller gruer seg. Utover dette finner vi ikke noen særlige utslag verken i forhold til sivilstand, hovedbeskjeftigelse eller inntekt.



Bekymringer knyttet til egen aldring

Vi har sett at ganske mange gruer seg til å bli gamle, og at det er ting ved å bli gammel som kan gi en bekymringer. Vi spurte respondentene i hvilken grad man bekymrer seg over følgende forhold knyttet til det å bli eldre.

Hvis vi tenker på når du blir eldre, i hvilken grad bekymrer du deg for følgende ...



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen Aggregering: «I liten grad» = svarkategori 1+2, «I stor grad» = svarkategori 4+5



Forhold knyttet til helse er det som flest bekymrer seg over. Både det å bli mye syk og det å få betydelig svekket hukommelse er de forholdene som gir klart størst bekymring. Til sammen 59 % svarer at de i svært stor eller stor grad er bekymret for at de skal bli mye syke på sine eldre dager, mens nesten like mange (58 %) svarer at de er bekymret for at de skal få betydelig svekket hukommelse. For begge disse forholdene er kvinner signifikant mer bekymret enn menn, med henholdsvis 63 mot 56 % og 64 mot 53 %. Det er også et trekk for begge forholdene at de eldste (55-70 år) er mindre bekymret enn de øvrige aldersgruppene. Vi ser også at gifte er i mindre grad bekymret for begge disse forholdene enn både enslige og samboende. I forhold til inntekt er det et trekk at man er noe mer bekymret dersom inntekten er i det lavere sjikt, enn blant de som har høyere inntekt.

De øvrige forholdene er knyttet til arbeidsliv og økonomi. Av disse er det å måtte fortsette lenge i arbeid for å få god nok pensjon, det som bekymrer mest. Nær halvparten (48 %) svarer at det bekymrer dem i svært stor eller stor grad. Også for dette er kvinnene mer bekymret enn mennene (55 mot 43 %).

Det er videre de yngre aldersgruppene som er mest bekymret for dette, og bekymringen for dette avtar med alder. Mens andelen som er bekymret for dette ligger på 56-58 % blant aldersgruppene under 45 år, synker den til 50 % blant de mellom 45-54 år, og ned til 31 % til de som er 55-70 år. Enslige og samboere er også mer bekymret for dette enn de som er gift. Mens 40 % av de som er gift er bekymret for dette, er disse andelene 53 og 56 % blant henholdsvis enslige og samboende. Inntekt skiller faktisk ikke like mye på dette som på foregående forhold, men der er en tendens til at de med høyere personlig inntekt er noe mindre bekymret enn de øvrige med 40 %.



Bekymring for å få dårlig økonomi når en blir eldre, er det 40 % som har. Dette er ganske nært knyttet til bekymringen for å måtte jobbe lenger for å få god nok pensjon, og selv om andelene er litt lavere, så finner vi de samme trekkene når vi bryter ned på bakgrunnsvariablene. Kvinner er noe mer bekymret enn menn (46 mot 36 %), og enslige (49 %) og samboende (43 %) er mer bekymret enn gifte (32 %). Aldersmessig ser vi også samme tendens ved at bekymringen er noe høyere blant de yngre aldersgruppene, før den synker særlig blant de som er i aldersgruppen 55-70 år (36 %). Her er det også klare forskjeller knyttet til både husstandsinntekt og personlig inntekt. Bekymringene er klart sterkere blant de med lavere både husstandsinntekt og personlig inntekt, med henholdsvis 57 og 51 %. Blant de med høyere inntekt er disse andelene henholdsvis 28 og 27 %.

At en må slutte å jobbe før man har lyst til det, er det ganske få som bekymrer seg over. Til sammen 23 % er i svært stor eller stor grad bekymret for dette. Her er det et flertall (51 %) som oppgir at de i svært liten eller liten grad er bekymret. Her er det ingen signifikant forskjell mellom menn og kvinner. Aldersmessig er det de aller yngste (18-24 år) som skiller seg ut ved å være mest bekymret (31 %), mens de eldste (55-70 år) skiller seg ut i andre enden ved at bare 18 % er bekymret. Det er imidlertid ingen forskjell mellom gifte, samboere og enslige, og heller ikke særlige forskjeller knyttet til inntekt.

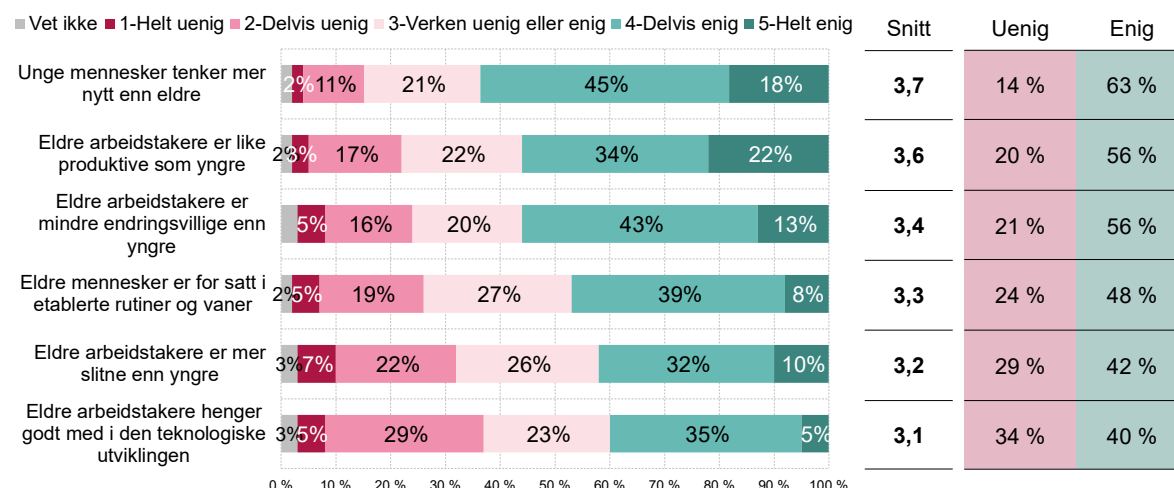
At en blir sett ned på når de ikke lenger er i arbeid, er det bare 13 % som samlet sett er bekymret for ved å bli eldre. Det er i realiteten ingen forskjell mellom menn og kvinner på dette forholdet. Vi ser imidlertid samme trekket som i foregående, ved at det er de yngste som i størst grad bekymrer seg for dette (27 %). Lavest andel som bekymrer seg finner vi blant de som er 55-70 år med 8 %. Her finner vi imidlertid et tydelig trekk knyttet til inntekt. Både for husstandsinntekt og personlig inntekt finner vi at de med lavere inntekt i større grad bekymrer seg for dette enn de som har middels eller høyere inntekt. Dette kan imidlertid være et resultat av at det er mange unge som har lavere inntekt, mens de eldre gjerne har høyere inntekt.



Oppfatninger om eldre

Det finnes mange oppfatninger og myter om eldre og aldring. Noen kan være riktige, mens andre kan være mindre riktige.

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander ...



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen Aggregering: «Uenig» = svarkategori 1+2, «Enig» = svarkategori 4+5



Et førsteinntrykk av svarfordelingene på disse påstandene er at det for alle er flere som er enige enn uenige. Det er imidlertid relativt få som er helt enige på de fleste påstandene, og de fleste nøyer seg med å være delvis enige. Det er også en del som svarer at de verken er enige eller uenige i påstandene, samtidig som det også er en del som er uenige (riktignok i all hovedsak bare delvis uenige). Dette sier oss at mange har et noe nyansert syn på mange av mytene rundt eldre og eldre arbeidstakere.

Det flest kan enes om av disse påstandene er at unge mennesker tenker mer nytt enn eldre. Her svarer til sammen 63 % av de er helt eller delvis enige, hvorav de fleste (45 %) er delvis enige. De yngste er de som er mest enige i dette (72 %). Andelen enige synker til 58 % blant de mellom 45-54 år, før den øker litt igjen til 62 % blant de som er 55-70 år. Utover dette er vurderingen av denne påstanden relativt lik i de aller fleste undergruppene.

Videre er flertallet (56 %) helt eller delvis enige i at eldre arbeidstakere er like produktive som yngre, men like mange mener også at eldre arbeidstakere er mindre endringsvillige enn yngre. Vi merker oss imidlertid at flere er helt enige i at eldre er like produktive (22 %), enn som er helt enige i at eldre er mindre endringsvillige (13 %). For begge disse påstandene er det ganske klar forskjell brutt ned på alder. For påstanden at eldre arbeidstakere er like produktive øker andelen som er enige fra 42 % blant de yngste (18-24 år) og 43 % blant de som er 25-34 år, gradvis til 69 % blant de som er 55-70 år. Denne forskjellen til tross er det imidlertid klart flere også blant de yngste som er enige enn som er uenige. Når det gjelder påstanden om at eldre arbeidstakere er mindre endringsvillige enn yngre er de yngste som er mest enige (70 %), før denne andelen gradvis synker til 46 % blant de eldste. Også her er det imidlertid flere som er enige enn uenig i alle aldersgruppene. For begge påstandene er det imidlertid ingen forskjell mellom menn og kvinner. Det samme gjelder også når vi bryter ned på de øvrige bakgrunnsvariablene.



At eldre mennesker er for satt i etablerte rutiner er det alt i alt 48 % som er helt eller delvis enige i, og da i all hovedsak bare delvis enige i. Kvinnene er litt mindre enige i dette enn menn. Mens 44 % av kvinnene er enige, er 51 % av mennene er enige i dette. Vi ser videre også her at de yngste er mest enige, mens denne avtar jo eldre man er. Mens 59 % av de yngste svarer at de er enige, synker denne andelen gradvis til 39 % blant de eldste.

42 % av de spurte er også enige i at eldre arbeidstakere er mer slitne enn yngre. Her er det imidlertid 29 % som er uenige. Også her er kvinnene mindre enige enn menn (39 mot 46 %), og de yngste er de som er mest enige. Det er imidlertid bare de yngste som skiller seg ut sammenlignet med de øvrige aldersgruppene. Til sammen 56 % er helt eller delvis enige i påstanden blant de under 25 år. Derimot er tilsvarende andel i alle de øvrige aldersgruppene 40 og 41 %.

Påstanden om at eldre arbeidstakere henger godt med i den teknologiske utviklingen, er den færrest er enige i, men likevel er det litt flere som er enige enn som er uenige (40 % enige mot 34 % uenige). Blant de unge under 35 år er det flere som er uenige enn som er enige (43 mot 30 %), mens det er omtrent likt mellom enige og uenige blant de som er 35-44 år (37 mot 35 %). Så er flere enige enn uenige i aldersgruppene over 45 år og da særlig de mellom 55-70 år (22 mot 57 %). Særlig ansatte i offentlig sektor som er over 55 år, mener at eldre arbeidstakere henger godt med i den teknologiske utviklingen. 62 % av dem er enige i påstanden, mens tilsvarende andel blant privat ansatte over 55 år er 52 %.



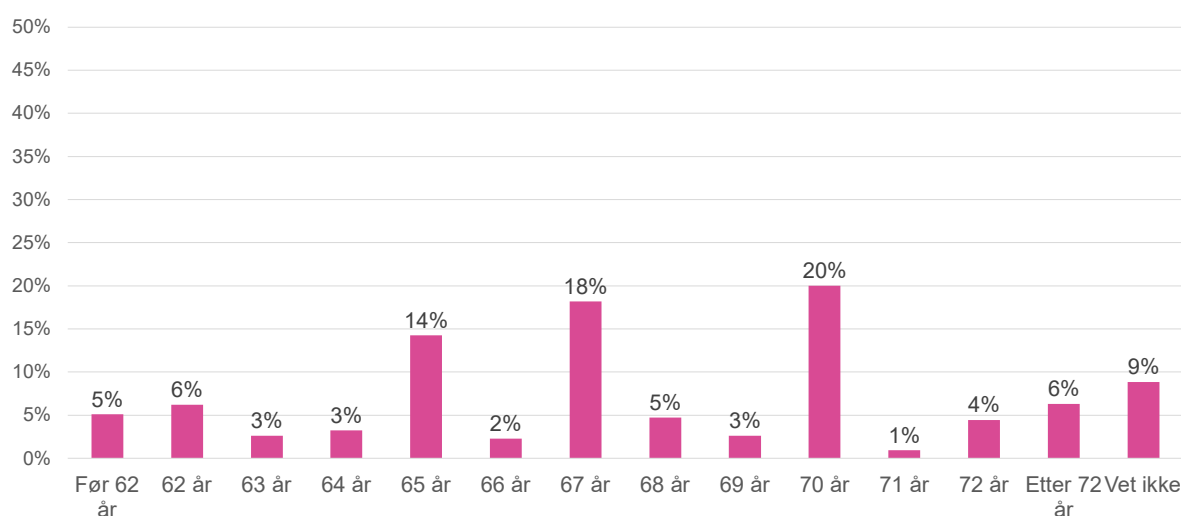
Arbeidsliv og avgangstidspunkt

I det følgende gikk vi inn på spørsmål omkring arbeidsliv og da spesifikt spørsmål knyttet til når en tror en kommer til å tre ut av arbeidslivet, men også når en ville ønske å gå av dersom en fritt kunne velge. Disse spørsmålene gikk til de som på intervjutidspunktet var i arbeid eller var arbeidsledige. Til sammen 1735 personer fikk med andre ord disse spørsmålene.

Antatt avgangstidspunkt

Først spurte vi altså om ved hvilken alder de tror at de kommer til å gå ut av arbeidslivet.

Ved hvilken alder tror du at du kommer til å tre helt ut av arbeidslivet?



Ant. respondenter: Totalt = 1735

Filter: Kun stilt de som er yrkesaktiv eller arbeidsledig



Som det fremgår av figuren er der noen alderstrinn som skiller seg ut, og som således synes å være en slags milepæler for når en tenker å gå av. Dette gjelder 65 år som 14 % nevner, 67 år som 18 % nevner, og 70 år som 20 % nevner.

Ser vi dette samlet kan vi si at 5 % tror de vil gå av før de er 62 år. Plusser vi så på de som vil gå av når de er 62-64 år kan vi si at til sammen 17 % oppgir at de vil gå av før 65 år. Tar vi så med årene 65-66 kan vi si at 34 % tror de vil være pensjonert før de er 67 år. Så vet vi at 18 % tror de vil gå av når de er 67 år, og plusser vi så på med de som svarer 68 og 69 år, kan vi si at 59 % vil være gått av før de fyller 70 år. Til sammen 21 % sier de tror de vil gå av når de er 70 eller 71 år. Dvs. at 80 % av de yrkesaktive i denne undersøkelsen tror de vil være gått ut av arbeidslivet før de er 72 år. Så svarer til sammen 4 % at de vil gå av ved 72 år. Til sammen er vi da oppe i 84 % som tror de har gått ut av arbeidslivet når de er 72 år. Videre svarer 6 % at de vil gå av etter 72 år, uten at vi vet noe om hvor lenge etter det er snakk om. Til slutt er der 9 % som ikke vet når de vil gå av. Disse vet vi lite om annet at de sannsynligvis vil fordele seg på alderstrinnene vi har vist.



Nedenfor har vi satt opp disse tallene i en tabell. Der har vi også lagt inn tallene for menn og kvinner.

Antatt avgangstidspunkt	Kumulativ prosent Alle yrkesaktive	Kumulativ prosent Menn	Kumulativ prosent Kvinner
Før 62 år	5 %	7 %	4 %
Før 65 år	17 %	19 %	15 %
Før 67 år	34 %	37 %	30 %
Før 70 år	59 %	60 %	58 %
Før 72 år	80 %	80 %	81 %
72 år eller senere	11 %	13 %	8 %
Vet ikke	9 %	7 %	11 %
Ønsker ikke å svare	0 %	0 %	0 %

Når vi ser dette brutt ned på kjønn, ser vi at menn oppgir aldre for å gå av litt tidligere enn kvinner helt til vi kommer til den siste kumulative kategorien «Før 72 år», da prosentene er omtrent like. F.eks. svarer 37 % av de yrkesaktive mennene at de tror de vil gå av før 67 år, mens 30 % av kvinnene svarer det samme. Vi ser imidlertid at flere menn enn kvinner tror de vil vente med å gå av til de er 72 år eller eldre (13 mot 8 %). Det må også tas med her at litt flere kvinner enn menn er usikre på når de tror de vil gå av.

Dette er også interessant å se i forhold til alder til den som svarer. Nedenfor har vi satt opp samme tabell brutt ned på aldersgrupper.

Antatt avgangstidspunkt	Alle yrkesaktive	18-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-70 år
Før 62 år	5 %	10 %	4 %	7 %	5 %	3 %
Før 65 år	17 %	22 %	11 %	17 %	19 %	21 %
Før 67 år	34 %	43 %	23 %	32 %	37 %	42 %
Før 70 år	59 %	65 %	45 %	54 %	66 %	73 %
Før 72 år	80 %	80 %	74 %	78 %	83 %	86 %
72 år eller senere	11 %	11 %	15 %	8 %	10 %	8 %
Vet ikke	9 %	9 %	10 %	14 %	6 %	6 %
Ønsker ikke å svare	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Et trekk vi ser når vi bryter ned på aldersgrupper er at de yngste og de eldste ser ut til å vurdere dette relativt likt. Blant de yngste (18-24 år) er det 10 % som tror de vil ha gått av før de er 62 år, og 22 % før de har blitt 65 år. Blant de eldste er det riktignok bare 3 % som svarer at de tror de vil gå av før 62 år (noe som skyldes at de allerede er eldre enn dette), men 21 % sier de er gått av før fylte 65 år. Blant de yngste er det 43 % som tror de har gått av før 67 år, og 65 % før de er 70 år. Tilsvarende tall for de eldste er 42 og 73 %. Aldersgruppene 25-44 år er derimot de som ser ut til å tro at de vil stå lengre i jobb. F.eks. er det 74 % av de yrkesaktive i alderen 25-34 år som tror de har gått av før 72 år, mens 15 % av dem tror de vil vente til 72 år eller eldre.

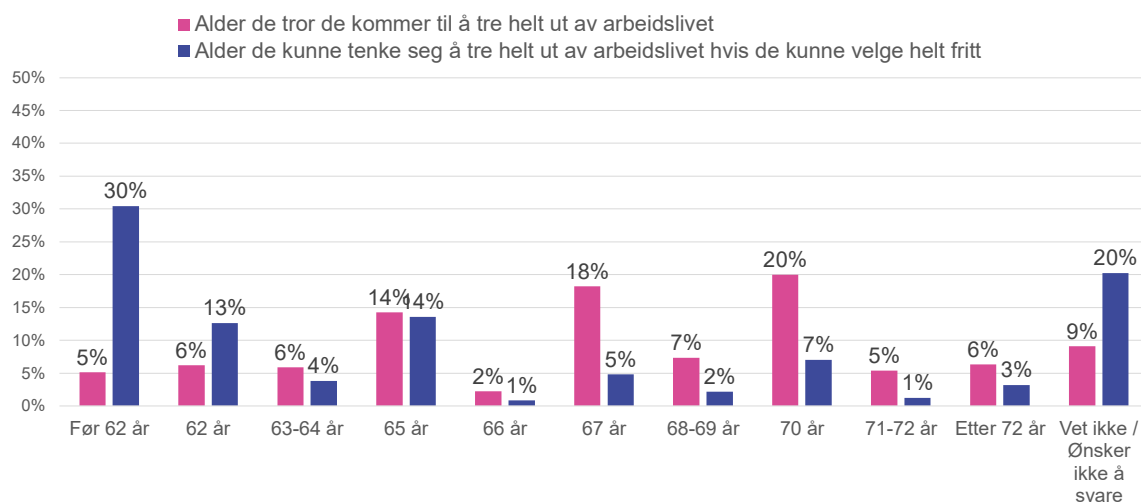


Ser vi dette i forhold til om en ansatt i offentlig eller privat sektor, finner vi ikke noen særlige forskjeller. Selvstendig næringsdrivende skiller seg imidlertid ut med en noe høyere andel som vil vente med å gå av til de er 72 år eller eldre (16 %).

Ønsket avgangstidspunkt

I tillegg til å spørre spesifikt om når man tror man vil gå ut av arbeidslivet, ba vi de yrkesaktive også oppgi ved hvilken alder man ønsker å gå av hvis en får velge fritt. Dette var et åpent spørsmål i den forstand at respondentene måtte notere inn faktisk alder og ikke i kategorier som i foregående spørsmål. Dette gjør at vi i tillegg til å kategorisere og sammenligne de samme kategoriene som i foregående spørsmål, også kan beregne gjennomsnitt.

Ved hvilken alder tror du at du kommer til å tre helt ut av arbeidslivet? vs. Ved hvilken alder kunne du tenke deg å tre helt ut av arbeidslivet hvis du selv kunne velge helt fritt?



Ant. respondenter: Totalt = 1735

Filter: Kun stilt de som er yrkesaktiv eller arbeidsledig



Det er som vi ser en tydelig forskjell på forventet og ønsket avgangsalder. Særlig ser vi dette ved at hele 30 % oppgir at de hadde ønsket å gå ut av arbeidslivet før 62 år, dersom de fritt kunne velge. Bare 5 % svarer det samme når vi spør ved hvilken alder de tror de kommer til å gå av. Til sammen 62 % oppgir at de hadde ønsket å gå av før 67 år hvis de kunne velge fritt. Tilsvarende tror imidlertid bare 34 % at de har gått av før 67 år. Vi merker oss at det bare er 4 % som ønsker å stå til 72 år eller lengre, men at hele 20 % er usikre på hva de ønsker.



Nedenfor har vi satt opp en tabell som tydelig viser forskjellene.

Avgangstidspunkt	Kumulativ prosent Antatt avgangsalder	Kumulativ prosent Ønsket avgangsalder
Før 62 år	5 %	30 %
Før 65 år	17 %	47 %
Før 67 år	34 %	62 %
Før 70 år	59 %	69 %
Før 72 år	80 %	77 %
72 år eller senere	11 %	3 %
Vet ikke	9 %	20 %
Gjennomsnitt	-	61,5

Som vi så for forventet avgangstidspunkt, så kvinnene ut til å vente litt lenger enn menn fram til 67 år og eldre. Når det gjelder hva de ønsker er de mer lik mennene, og det er noe flere kvinner som ønsker å gå av før både 67 og 70 år enn menn.

Avgangstidspunkt - ønsket	Kumulativ prosent Menn Ønsket avgangsalder	Kumulativ prosent Kvinner Ønsket avgangsalder
Før 62 år	32 %	28 %
Før 65 år	47 %	47 %
Før 67 år	58 %	65 %
Før 70 år	65 %	72 %
Før 72 år	76 %	77 %
72 år eller senere	5 %	1 %
Vet ikke	19 %	22 %
Gjennomsnitt	61,1	61,9



På samme måte kan vi se på dette nedbrutt på aldersgruppene. Vi ser da at det i første rekke er blant de som er i de yngre aldersgruppene som ønsker å gå av før 62 år. De eldste skiller seg naturligvis ut med bare 13 % som svarer dette, siden flere av dem allerede er eldre enn 62 år. De kumulative andelene jevner seg imidlertid ganske fort ut mellom aldersgruppene. Likevel er det en ganske tydelig økning i gjennomsnittlig ønsket pensjoneringstidspunkt fra de yngste til de eldste. Blant de som er 18-24 år er ønsket pensjoneringssalder 56,4, mens dette øker til 64,7 år for de som er 55-70 år.

Ønsket avgangsalder	Alle yrkesaktive	18-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-70 år
Før 62 år	30 %	43 %	34 %	42 %	30 %	13 %
Før 65 år	47 %	46 %	44 %	55 %	53 %	40 %
Før 67 år	62 %	63 %	59 %	65 %	66 %	56 %
Før 70 år	69 %	67 %	67 %	70 %	70 %	67 %
Før 72 år	77 %	71 %	75 %	77 %	78 %	79 %
72 år eller senere	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %
Vet ikke	20 %	26 %	22 %	20 %	19 %	18 %
Gjennomsnitt	61,5	56,4	60,5	59,9	62,1	64,7

Vi finner videre ikke særlige forskjeller mellom offentlig og privat ansatte, eller selvstendig næringsdrivende.



Følt alder og ønsket alder

Det sies at alder bare er et tall, og at det viktige er hvilken alder du føler deg som. I den neste bolken ønsket vi å se nærmere på dette. Vi spurte både hvor gammel man føler seg og hvilken alder man kunne ønsket å være.

Følt alder

Følgende spørsmål ble stilt:

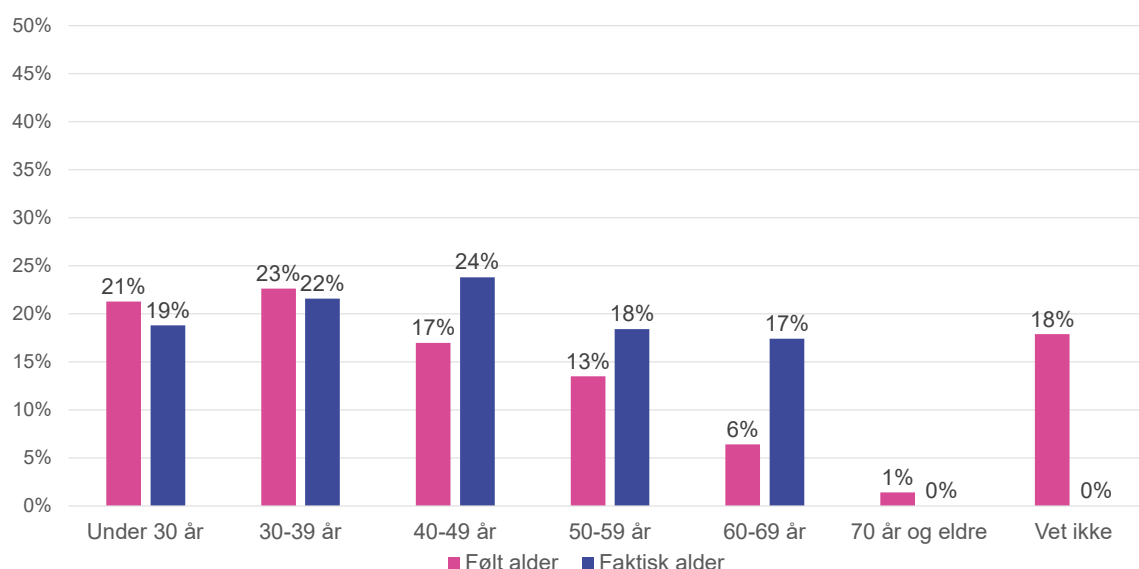
Noen føler seg yngre eller eldre enn det de faktisk er. Hvor gammel føler du deg vanligvis?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

Følt alder sammenlignet med faktisk alder - kategorisert



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen

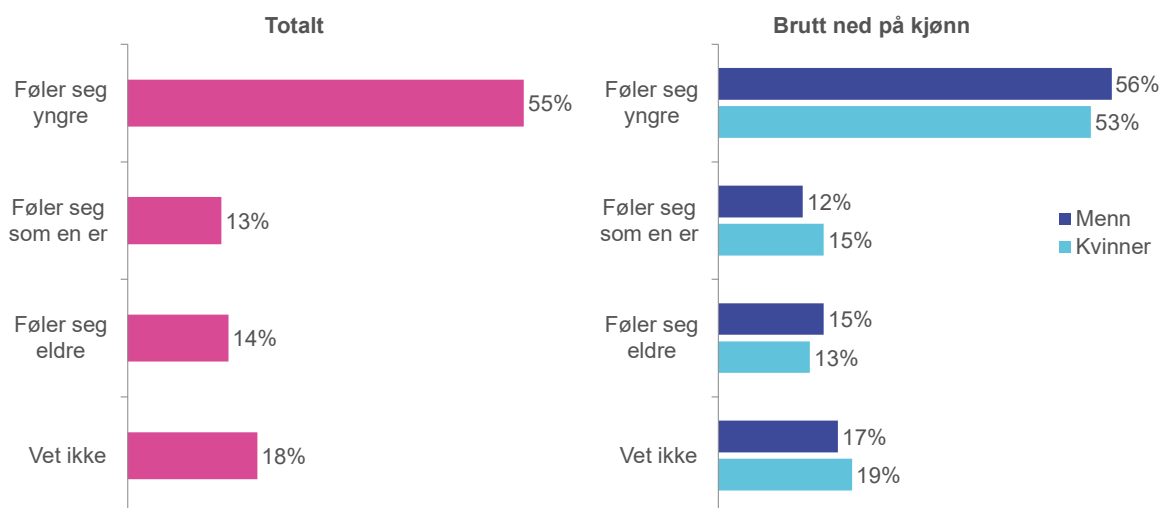


I figuren over har vi satt opp en kategorisert fordeling av både alderen de føler at der er sammen med alderen de faktisk er. Naturligvis kompliserer andelen som svarer «vet ikke» på følt alder sammenligningen noe, men der er en tendens til at en del oppfatter seg som yngre enn de er. Hvis vi ser på snittene for alderen på de to variablene, finner vi at den faktiske gjennomsnittsalderen for de vi har i undersøkelsen er 43,9 år, mens den følte gjennomsnittsalderen er 38,8 år.



Dette gir gjerne mer mening dersom man ser på andelene som føler seg yngre enn de er, sammen med de som føler seg slik de faktisk er, og de som føler seg eldre enn de er.

Følt alder i forhold til faktisk alder (kategorisert)



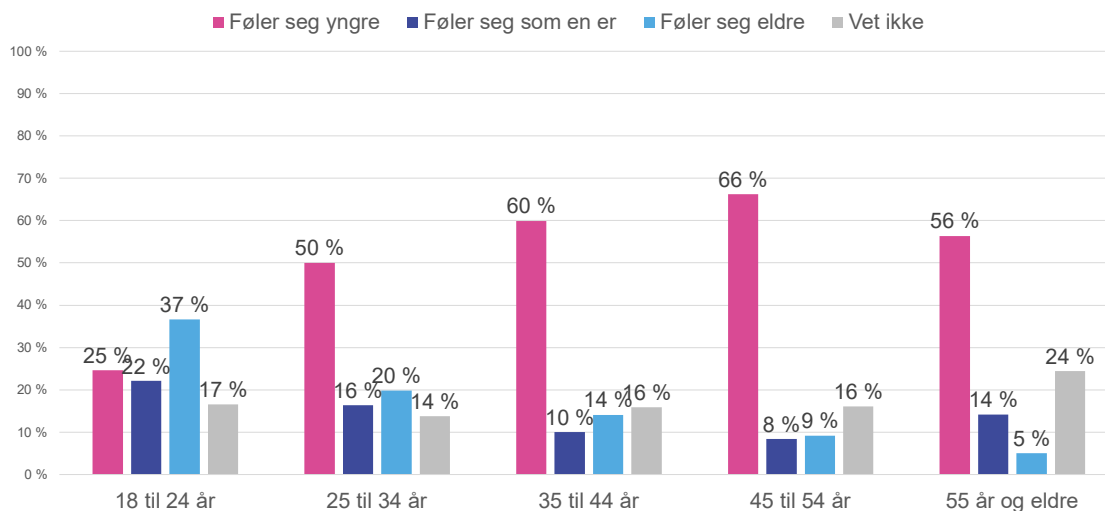
Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



Dette viser at 55 % føler seg yngre enn de faktisk er, mens bare 13 % føler at de er den alderen de faktisk er. 14 % føler seg eldre enn de faktisk er, men som nevnt er svarer også 18 % at de usikre på dette. I den grad det er forskjeller mellom menn og kvinner på dette, så kan de se ut som at menn føler seg litt yngre enn kvinnene. I realiteten er det imidlertid ingen statistisk signifikante forskjeller på menn og kvinner. Derimot er det større forskjeller når vi bryter dette ned på aldersgruppene.

Følt alder i forhold til faktisk alder (kategorisert) / Per alderskategori



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen





Vi ser en økende tendens til at en føler seg yngre enn man er jo eldre man er fram til en er 55-70 år, da denne andelen synker litt. De yngste (18-24 år) er den eneste aldersgruppen der flest føler seg eldre enn de faktisk er. 37 % i denne aldersgruppen føler seg eldre enn de er, mens 25 % føler seg yngre. Dette er kanskje ikke så uventet da mange i den alderen nettopp har gått fra tenåring til voksen. Men allerede i aldersgruppen 25-34 år er det en klar overvekt som føler seg yngre enn de faktisk er. 50 % svarer dette mens 20 % føler seg eldre enn de er og 16 % føler seg verken eldre eller yngre enn de faktisk er. Etter dette så øker andelen som føler seg yngre enn de er til 60 % i aldersgruppen 35-44 år, og videre til 66 % i aldersgruppen 45-54 år. Deretter synker imidlertid denne andelen 56 % blant de eldste (55-70 år).

Ser vi på snittene for følt alder brutt ned på de ulike aldersgruppene får vi følgende tabell:

	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt	23,3	29,0	36,1	41,7	53,1
Median	22,00	28,00	35,00	40,00	50,00

Videre nedbrytninger viser imidlertid utslag som først og fremst kan tilskrives aldersforskjellene. F.eks. er andelen som svarer yngre enn man er, lavest blant de med lavere inntekt som omfatter en overvekt av de unge, og høyest blant de med høyere inntekt som omfatter en overvekt av de litt eldre.

Ønsket alder

Vi spurte så om hvilken alder de ønsket å være hvis de kunne velge.

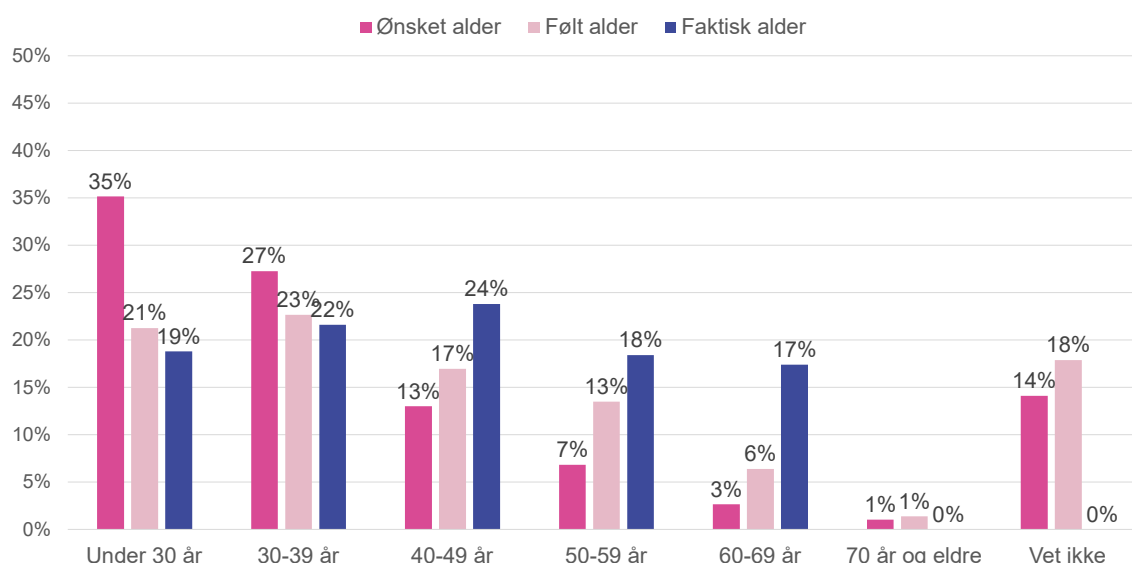
Tenk deg at du fritt kunne velge alder. Hvor gammel ville du ønske å være?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

Ønsket alder sammenlignet med følt alder og faktisk aldersfordeling



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen

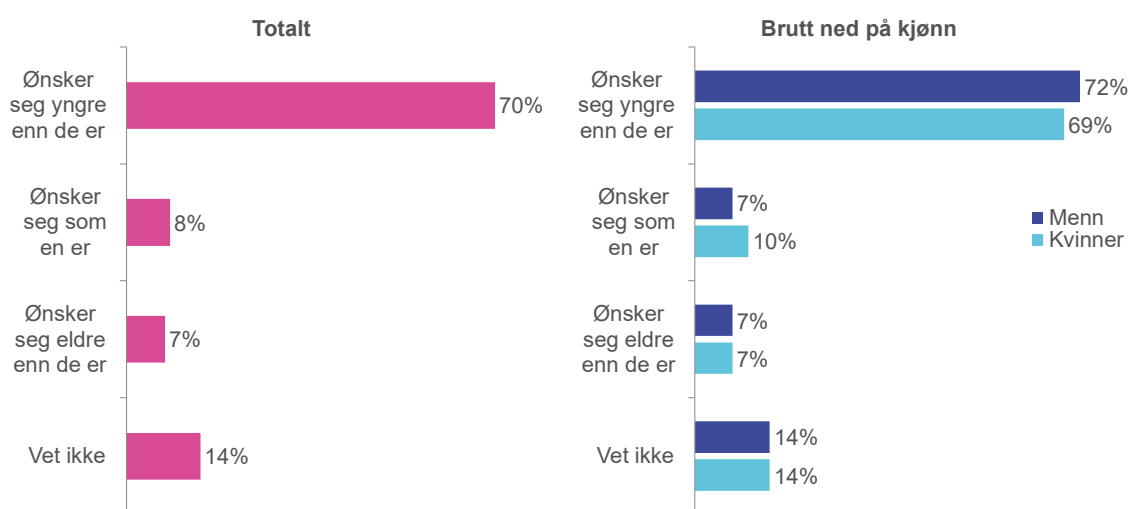




Forskjellen mellom faktisk alder og ønsket alder er større enn forskjellen var for følt alder. Drøyt 1/3 eller 35 % svarer at de skulle ønske de var under 30 år, mens 21 % føler seg under 30 år og 19 % faktisk er under 30 år. Tar vi med de som ønsker å være 30-39 år, kan vi si at 62 % ønsker å være under 40 år, mens 44 % føler seg under 40 år, og 41 % av respondentene er under 40 år. Som vi så var den faktiske gjennomsnittsalderen for de vi har i undersøkelsen er 43,9 år, mens den følte gjennomsnittsalderen 38,8 år. Den ønskede alderen er i gjennomsnitt 33,5 år.

Som for følt alder kan vi se på dette som andelene som ønsker å være yngre enn de er, sammen med de som ønsker å være slik de faktisk er, samt de som ønsker å være eldre enn de er.

Ønsket alder i forhold til faktisk alder (kategorisert)



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen

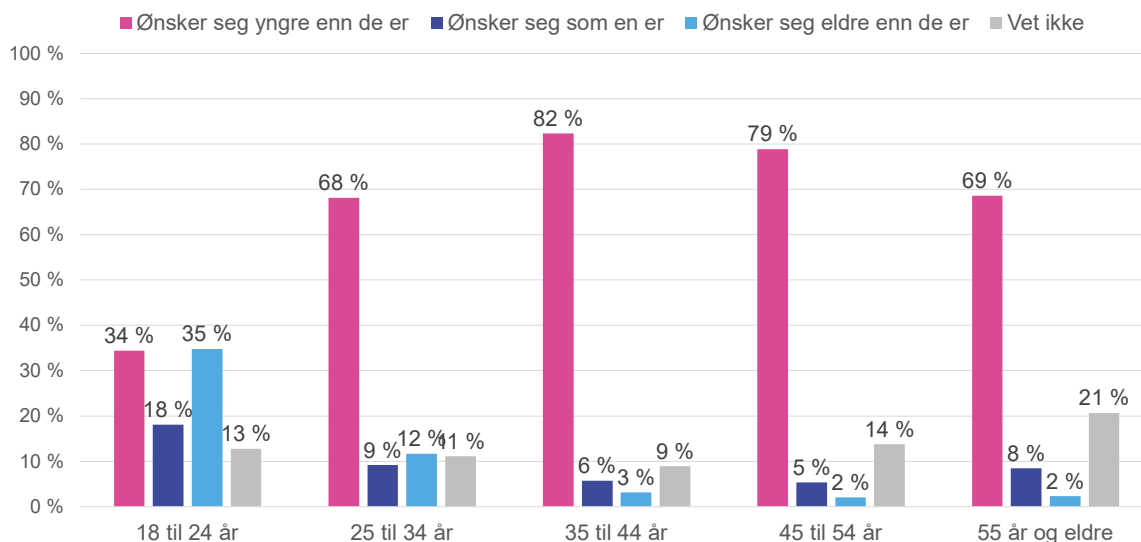


Dette viser at 70 % ønsker at de er yngre enn det de faktisk er, mens bare 8 % ønsker å være så gamle som de er. 7 % ønsker å være eldre enn de er. Som for følt alder er det ingen signifikante forskjeller mellom kjønnene.



Derimot er det også her tydelige forskjeller når vi bryter ned på aldersgruppene.

Ønsket alder i forhold til faktisk alder (kategorisert) / Per alderskategori



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



Som for følt alder er det bare de aller yngste som ikke har et klart ønske om å være yngre enn de er. Riktignok svarer flere (34 %) at de ønsker seg yngre enn som ønsker å være som de er (18 %), men det er like mange (35 %) som ønsker å være eldre enn de er. Etter dette er andelen som ønsker å være yngre enn de er betydelige. 68 % svarer dette blant de mellom 25-34 år, 82 % blant de mellom 35-44 år, 79 % blant de mellom 45-54 år, og 69 % blant de eldste. Andelen som ønsker å være som de er, er alle under 10 % i disse aldersgruppene.

På samme måte som for følt alder kan vi se på snittene for ønsket alder brutt ned på de ulike aldersgruppene. Tabellen nedenfor viser snittene både for følt og ønsket alder

	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt faktisk alder	21,4	29,7	39,7	48,9	61,2
Gjennomsnitt følt alder	23,3	29,0	36,1	41,7	53,1
Gjennomsnitt ønsket alder	22,5	26,6	31,0	35,2	44,3



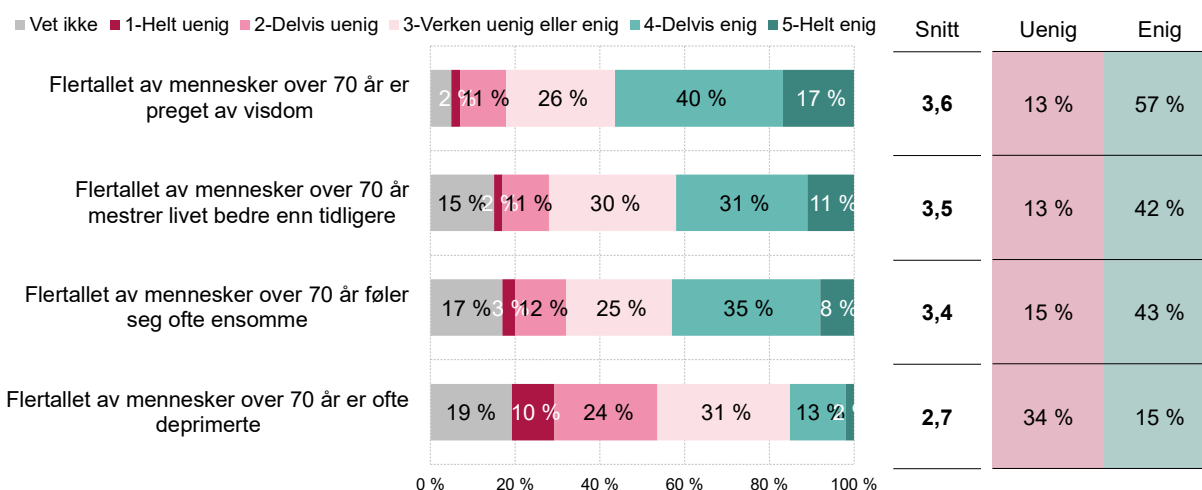
Oppfatninger av mennesker over 70 år

Målgruppen for denne undersøkelsen har vært personer 18-70 år. Vi ønsket videre å kartlegge hvilke oppfatninger disse har av mennesker som er eldre enn 70 år. Vi ba dem både vurdere noen påstander om mennesker over 70 år, samt at vi ba dem angi hvor stor andel av befolkningen de tror er over 70 år, og hvor store andeler av de over 70 år de tror har aldersdemens, eller trenger hjelp til daglige gjøremål.

Påstander om mennesker over 70 år

Først ba vi respondentene vurdere hvor enige eller uenige de er i fire påstander om mennesker over 70 år.

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander ...



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen Aggregering: «Uenig» = svarkategori 1+2, «Enig» = svarkategori 4+5



Alle påstandene starter med «flertallet av mennesker over 70 år...» før vi kommer med påstanden. To av dem har en positiv vinkling, mens de andre to har en mer negativ vinkling. Det flest er enige i er at mennesker over 70 år er preget av visdom. Til sammen 57 % svarer at de er helt eller delvis enige i dette. Riktignok er de fleste av disse bare delvis enige. Bare 13 % er uenige i dette. Kvinner er litt mer enige i dette enn menn (59 mot 54 %). Andelen som er enige øker noe med alder hvis vi ser på de over 25 år (fra 50 % til 62 % blant de eldste). De yngste er derimot på linje med de eldste med 63 % som svarer at de er helt eller delvis enige i at flertallet av de over 70 år er preget av visdom.

Når det gjelder påstandene om at flertallet av de over 70 år mestrer livet bedre enn tidligere og at flertallet føler seg ofte ensomme, svarer henholdsvis 42 og 43 % at de er helt eller delvis enige. For begge disse påstandene er det interessant å se svarene brutt ned på alder. Mens andelene som mener man mestrer livet bedre enn tidligere øker med alder (fra 35 % blant de yngste til 54 % blant de eldste), er bildet motsatt når vi ser på andelene som er enige i at flertallet over 70 år føler seg ofte ensomme (fra 65 % blant de yngste til 33 % blant de eldste).

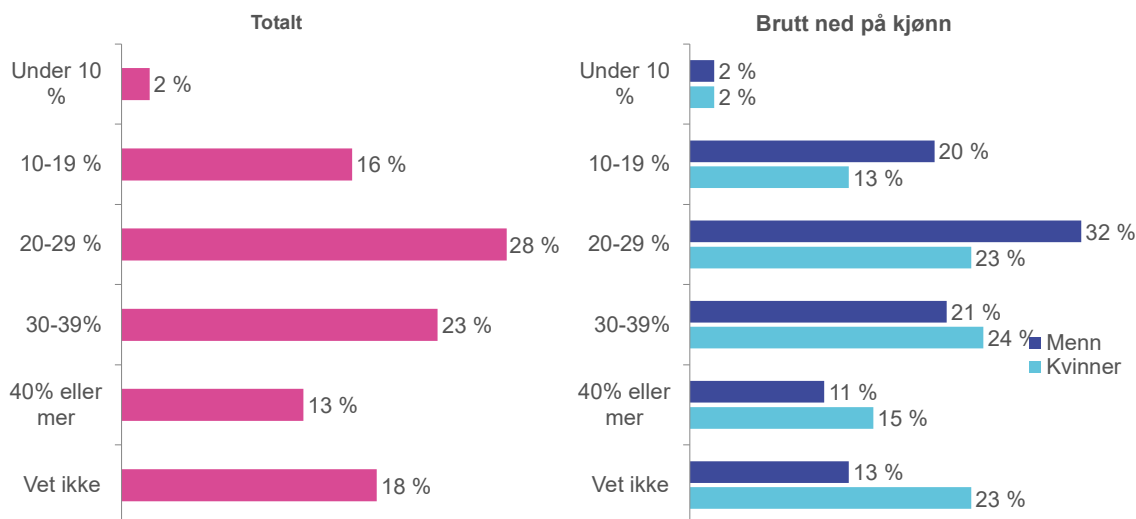


At flertallet av menneskene over 70 år ofte er deprimerte er det derimot få som er enige i. Til sammen 15 % svarer at de er helt eller delvis enige i dette, mens 34 % er helt eller delvis uenige. 31 % er verken enig eller uenige i dette, og i tillegg er der en betydelig andel som svarer «vet ikke». Vi ser imidlertid også her en viss forskjell når vi bryter ned på alder. Mens 32 % av de yngste er enige i dette, synker andelen enige til 8 % blant de eldste.

Anslag på hvor stor andel av befolkningen som er over 70 år

Ifølge SSB er 13,6 % av befolkningen over 70 år. Vi ønsket å høre med respondentene hvor stor andel av befolkningen de tror er over 70 år. Spørsmålet var åpent på den måten at de skulle legge inn den prosentandelen de tror er riktig. Nedenfor har vi kategorisert svarene i 10 prosents intervall opp til 40 % eller mer.

Hvor stor prosentandel av befolkningen tror du er over 70 år? (kategorisert)



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



De fleste overvurderer som vi ser hvor stor andel av befolkningen som er over 70 år. Dersom vi sier at de som svarer mellom 10-19 % treffer innenfor, så er det bare 16 % som havner i dette intervallet. Knappt 1 % svarer at andelen er 13-14 %, men tar vi med de som svarer at de tror andelen er 15 %, kan vi si at 9 % angir mer eller mindre riktig prosentandel. 28 % tror den riktige andelen ligger mellom 20-29 %, mens 23 % tror det ligger mellom 30-39 %. Til sammen 64 % tror at mer enn 20 % av befolkningen er over 70 år.

Gjennomsnittet for de som har oppgitt en prosentandel er 27,4 %, og medianene er 25. Kvinnene tror andelen er litt høyere enn menn, og ser vi bort fra de yngste så er andelen økende jo eldre man selv er. Gjennomsnittene er gjengitt i tabellene nedenfor.

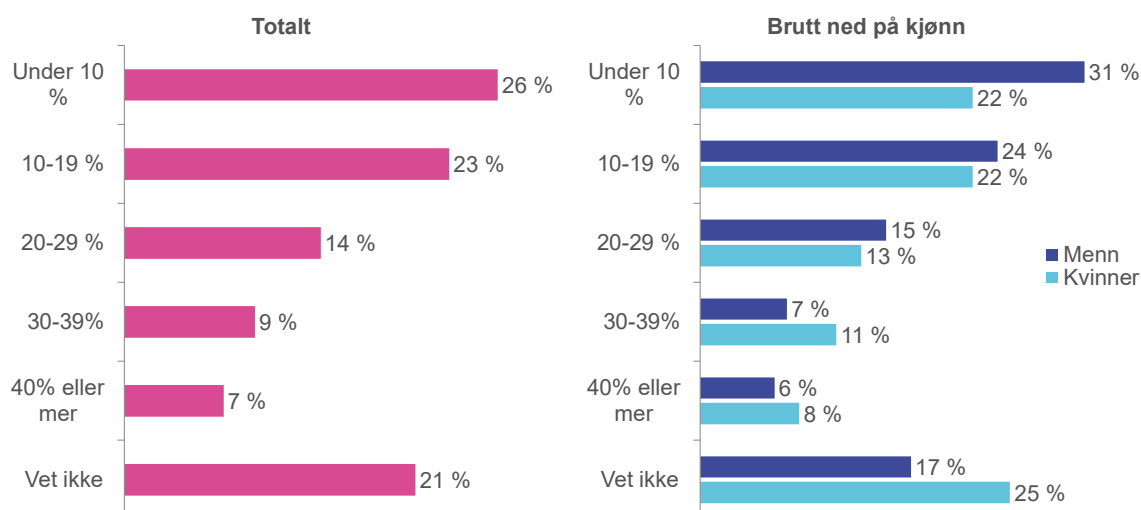
	Totalt	Menn	Kvinner
Gjennomsnitt	27,4	26,0	29,1
Median	25	24,00	30,00

	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt	28,3	26,5	25,8	27,2	29,3
Median	25,00	23,00	25,00	25,00	30,00

Anslag på hvor stor andel av de over 70 år har demens

På samme måte ba vi respondentene om å angi hvor stor prosentandel av de over 70 år de tror har Alzheimers sykdom eller annen type aldersdemens.

Hvor stor prosentandel av de over 70 år tror du lever med Alzheimers sykdom eller annen type aldersdemens? (kategorisert)



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen

I følge FHI hadde 14,6 % av befolkningen over 70 år en eller annen form for demens i 2020. Andelen er noe høyere for kvinner enn menn (15,9 mot 13,0 %), noe som for det meste kan forklares med at kvinnene lever lenger enn menn, og at antall demenstilfeller øker med alder. Vi har ikke funnet nyere tall enn dette. Som det fremgår av grafikken over oppgir de fleste (51 %) en prosentandel under 20, hvorav 27 % tror andelen er under 10 %. Menn vurderer andelen som mindre enn kvinnene. Dette ser vi også på snittene. Totalt sett er snittet ganske nært det som er den riktige andelen med 16,7 %. I snitt tror mennene av 15,6 % av de over 70 år har en eller annen form for demenssykdom, mens snittet hos kvinnene er 18,3 %. Brutt ned på alder ser vi en klar tendens til at andelen med demens vurderes lavere jo eldre man er. Nedenfor gjengir vi snittene både brutt ned på kjønn og alder.



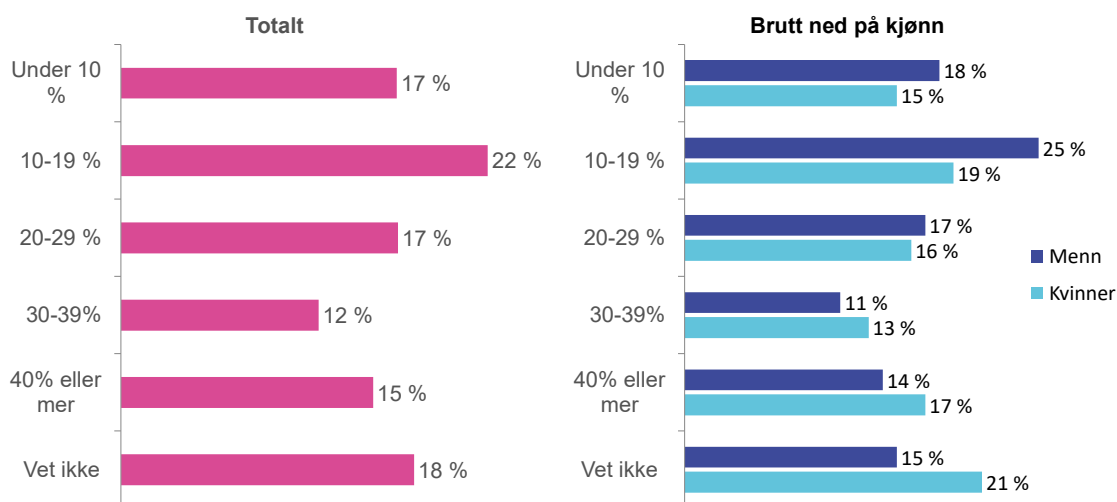
	Totalt	Menn	Kvinner
Gjennomsnitt	16,7	15,4	18,3
Median	12,00	10,00	15,00

	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt	23,1	18,9	16,1	15,1	14,4
Median	20,00	15,00	12,00	10,00	10,00

Anslag på hvor stor andel over 70 år trenger hjelp til daglige gjøremål som innkjøp, rengjøring, matlaging etc.

Hvor mange over 70 år som trenger hjelp til daglige gjøremål er det vanskeligere å finne noen gode anslag på. Det kan også diskuteres hvor grensen for hva som er hjelp og ikke hjelp er. Vi har derfor ikke funnet noe «riktig» tall for dette. Men nedenfor presenteres tall for hva folk under 70 år tror om sine medmennesker over 70 år mht. dette.

Hvor stor prosentandel av de over 70 år tror du trenger hjelp til daglige gjøremål som innkjøp, rengjøring, matlaging og lignende? (kategorisert)



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



Dette viser at til sammen 39 % tror at under 20 % av de over 70 trenger hjelp til daglige gjøremål. 44 % tror imidlertid at denne andelen er større enn 20 %. Også her er menn noe mer tilbakeholdne i sine antakelser. Mens 43 % av mennene tror andelen som trenger slik hjelp er under 20 %, er denne 34 % blant kvinnene. Dette viser også igjen når vi beregner gjennomsnittene av svarene. For alle samlet er gjennomsnittet 22,9 %. Blant mennene er snittet 21,5, mens det er 24,4 blant kvinnene. Vi ser også en ganske tydelig tendens når vi bryter ned på alder i retning av at de unge i større grad tror de over 70 år trenger hjelp til daglige gjøremål. Dette ser vi bl.a. når vi ser på snittene fordeler seg. Mens de yngste tror i



snitt 33 % av de over 70 trenger hjelp til daglige gjøremål, synker dette snittet gradvis med alder til 17 % blant de som er 55-70 år.

	Totalt	Menn	Kvinner
Gjennomsnitt	22,9	21,5	24,4
Median	20,00	15,00	20,00

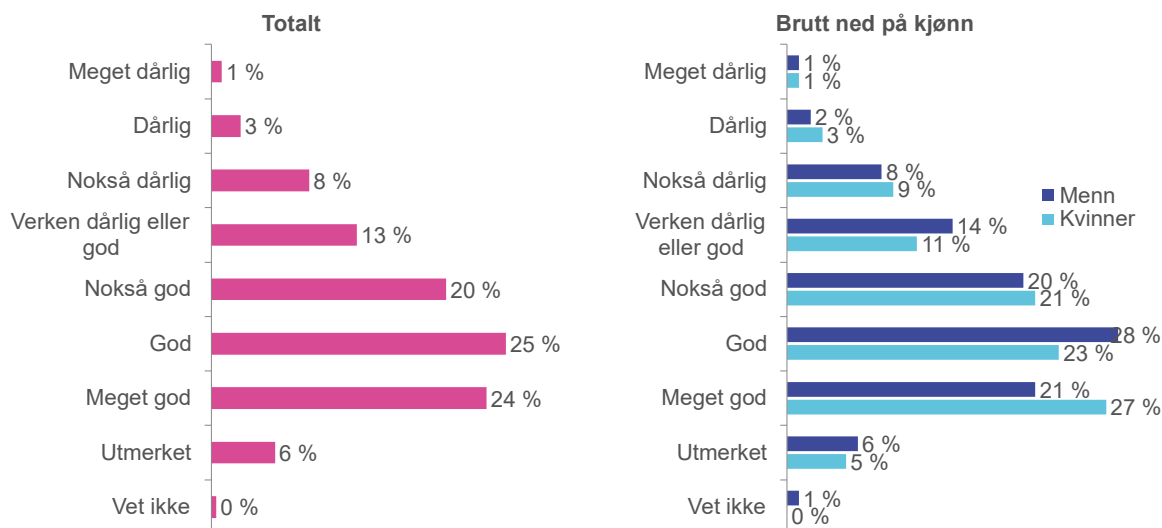
	18 til 24 år	25 til 34 år	35 til 44 år	45 til 54 år	55 til 70 år
Gjennomsnitt	33,0	27,9	22,3	20,9	17,0
Median	30,00	20,00	20,00	19,00	14,00



Hvordan er helsen?

Vi hadde med et spørsmål mot slutten av undersøkelsen der vi spurt om hvordan man vurderer sin egen helse.

Hvordan vil du si at din helse stort sett er?



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen

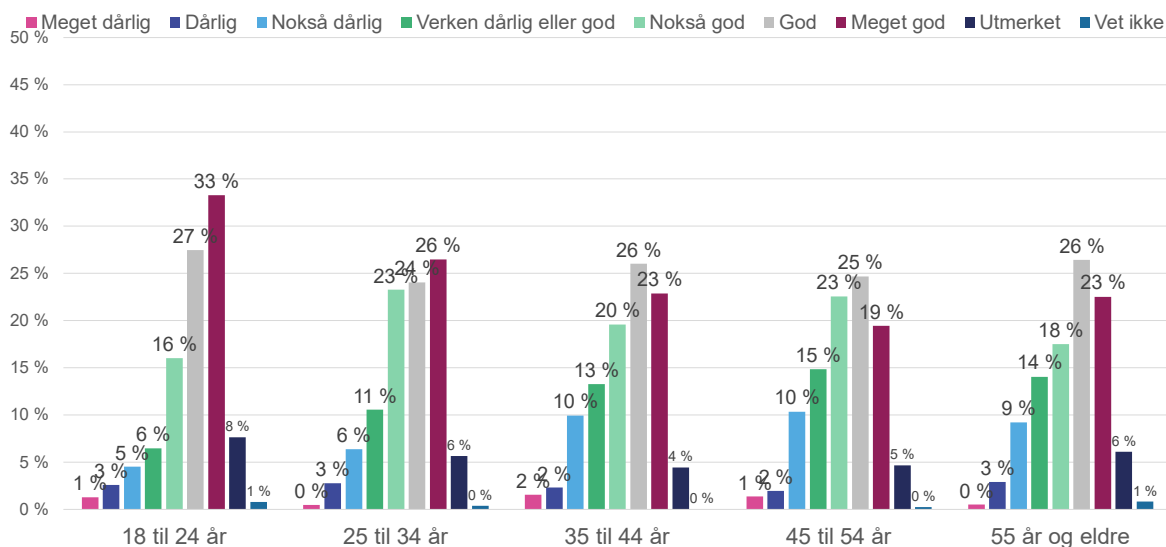


Som det fremgår mener de fleste at de har rimelig god helse. 30 % opplever helsen sin som meget god eller utmerket. I tillegg svarer 45 % at den er god eller nokså god. Til sammen kan vi altså si at 75 % mener helsen sin stort sett er god. Flere kvinner enn menn opplever helse som meget god eller utmerket (32 mot 27 %). Dette jevner seg imidlertid ut hvis vi tar med de som svarer god eller nokså god.



Hvor god eller dårlig helsen er, er i ganske stor grad knyttet til alder. Nedenfor presenterer vi opplevelsen av helsen brutt ned på aldersgruppene.

Hvordan vil du si at din helse stort sett er? / Per alderskategori



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



Dette viser at helsen vurderes som positiv i alle de fem aldersgruppene. Ser vi på de samlede andelene som svarer fra nokså god til utmerket er det klare flertall i alle aldersgruppene, fra 84 % blant de yngste til 72 % i begge de to eldste aldersgruppene. Det er først og fremst andelen som svarer meget god som ser ut til å bidra mest til denne tendensen.



Til hvilken alder tror man at man vil leve

Til slutt i undersøkelsen stilte vi spørsmål om til hvilken alder man tror man kommer til å leve. Dette var også et åpent spørsmål der man skulle sette inn en spesifikk alder. At dette er et litt sensitivt spørsmål ser vi ved at såpass mange som 22 % ikke har ønsket å svare, og ytterligere 19 % velger å svare «vet ikke».

Følgende spørsmål ble stilt:

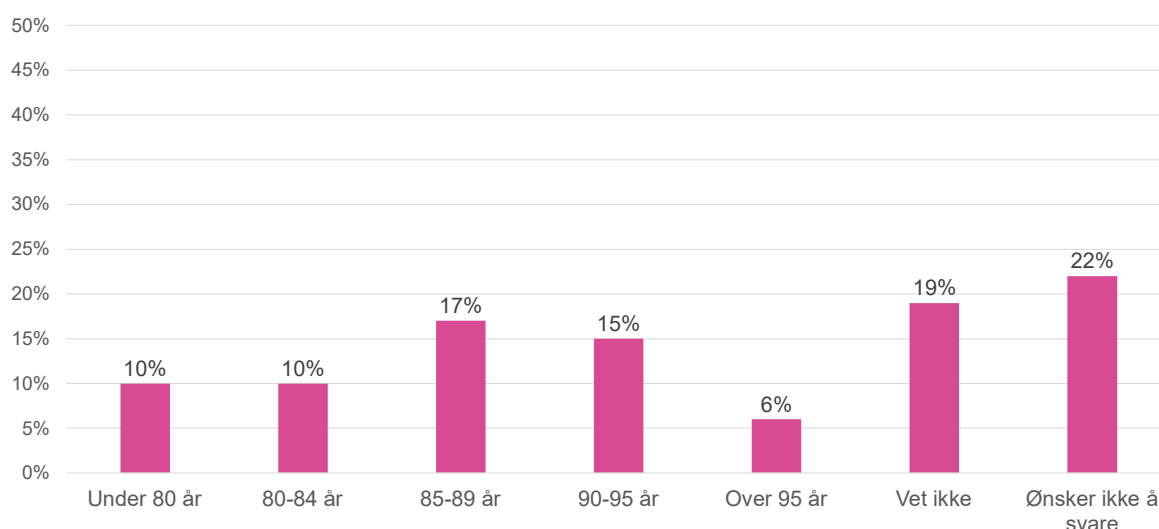
Til hvilken alder tror du at du kommer til å leve?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

Til hvilken alder tror du at du kommer til å leve? (Kategorisert)



Ant. respondenter: Totalt = 2100

Filter: Ingen



Av de som avgir et svar på dette spørsmålet svarer de fleste at de tror de vil bli over 80 år. 10 % svarer at de ikke tror de lever til de er 80 år, mens 27 % svarer at de vil leve til en gang mellom 80-89 år. 21 % tror de vil leve til de er 90 år eller mer.

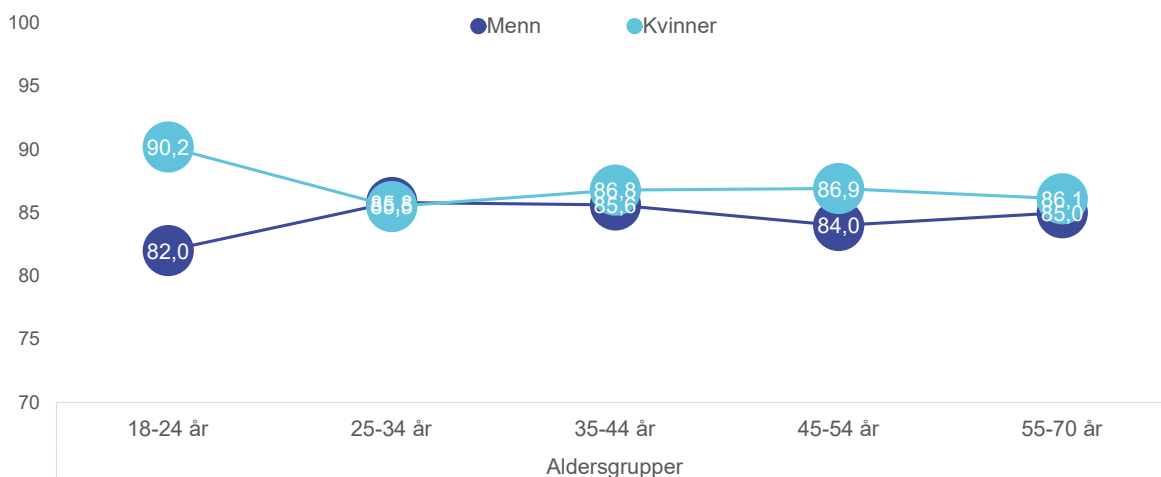
I gjennomsnitt tror befolkningen i alderen 18-70 år at de kommer til å leve til de er 85,5 år. Kvinner litt lengre enn menn med 86,5 mot 84,8 år. Ser vi dette mot alder finner vi ganske små forskjeller. Snittene varierer fra 84,6 år (de yngste) til 86,2 år (aldersgruppen 35-44 år). For de øvrige aldersgruppene ligger snittene mellom 85,3 til 85,6 år.



Dersom vi bryter dette ned på kjønn og alder, ser vi at det er blant de yngste at kvinner og menn vurderer sin egen levealder mest forskjellig.

Til hvilken alder tror du at du kommer til å leve?

Gjennomsnittsverdi for kjønn per aldersgruppe



Ant. respondenter: Totalt = 2100 / Gjennomsnitt er beregnet basert på de som har oppgitt en alder

Filter: Ingen **Fremstilling:** Gjennomsnitt per kjønn og alderskategori



Mens de yngste mennene tror de kommer til å leve til de er 82 år, er tilsvarende snitt blant de yngste kvinnene 90,2 år. I de øvrige aldersgruppene er forskjellen mellom kjønnene ganske liten, med et visst unntak i aldergruppen 45-54 år der kvinnene tror de vil leve til de er 86,9 år, mens mennene i denne gruppen tror de blir 84 år.

Videre er det kanskje ikke helt overraskende at vi finner de største forskjellene når vi ser dette i forhold til vurderingen av sin egen helse. Blant de som vurderer helsen sin som dårlig tror de at de vil leve til de er i snitt 73,8 år. Blant de som opplever helsen sin som verken god eller dårlig er tilsvarende snitt 82,4 år, mens det blant de som har god helse er 87 år.



Vedlegg: Spørreskjema

1.

Numerisk 4 siffer

Hvilket år er du født?

2.

Numerisk 4 siffer

Hva er ditt postnummer?

3.

Ensvær

Hva er ditt kjønn?

Mann

Kvinne

4.

Ensvær

Hva er din hovedbeskjeftigelse?

Ansatt i offentlig sektor

Ansatt i privat sektor

Selvstendig næringsdrivende / frilanser

Alderspensjonist

På annen trygd/pensjon

Uten fast arbeid (arbeidsledig)

Hjemmeværende

5.

Ensvær

Er du...?

Gift/Registrert partner

Samboer

Enslig

Enke/enkemann

Annet

6.

Ensvær

Vi skal stille deg noen spørsmål om dine oppfatninger rundt alder og aldring.

Først ved hvilken alder vil du si at man er gammel?

Noter alder

Vet ikke



7.

Ensvarsmatrise randomiser

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Jeg ønsker å holde meg ung
Jeg ønsker å bli gammel
Jeg ønsker å leve lenge
Jeg ønsker å være i jobb lengst mulig
Det er mye bra ved det å bli gammel

Skala

Helt uenig
Delvis uenig
Verken enig eller uenig
Delvis enig
Helt enig
Vet ikke

8.

Ensvarsmatrise randomiser

Op på samme måte, hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Eldre mennesker er for satt i etablerte rutiner og vaner
Det er de unge menneskene som tenker de nye tankene
Seniorene henger godt med i den teknologiske utviklingen
Eldre arbeidstakere er like produktive som unge arbeidstakere
Eldre er mindre endringsvillige enn de yngre

Skala

Helt uenig
Delvis uenig
Verken enig eller uenig
Delvis enig
Helt enig
Vet ikke

9.

Ensvarsmatrise randomiser

Hvis vi tenker på når du blir eldre, i hvilken grad ser du fram til at du i eldre år...

Kan gjøre mer som du vil
Kan slippe mange krav og forpliktelser
Kan ta livet mer med ro, slappe av og hvile
Kan være mer sammen med mennesker jeg liker
Kan reise mer og oppleve nye steder og nye folk
Kan trene mer og dyrke friluftsliv

Skala

I svært liten grad
I liten grad
Verken stor eller liten grad
I stor grad
I svært stor grad
Vet ikke



10.

Ensvarsmatrise randomiser

Og hvis vi tenker på når du blir eldre, i hvilken grad bekymrer du deg for følgende?

At du må fortsette lenge i arbeid for å få god nok pensjon?

At du må slutte å jobbe før du har lyst til det?

At du skal bli mye syk på dine eldre dager?

At du blir sett ned på når du ikke lenger er i arbeid?

at du skal få betydelig svekket hukommelse

At du får dårlig økonomi

Skala

I svært liten grad

I liten grad

Verken stor eller liten grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

11.

Ensvar

Filter: Hvis Yrkesaktiv (offentlig, privat, selvstendig) + arbeidsledige

Ved hvilken alder tror du at du kommer til å tre helt ut av arbeidslivet?

Før 62 år

62 år

63 år

64 år

65 år

66 år

67 år

68 år

69 år

70 år

71 år

72 år

Etter 72 år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

12.

Ensvar

Filter: Hvis Yrkesaktiv (offentlig, privat, selvstendig) + arbeidsledige

Ved hvilken alder kunne du tenke deg å tre helt ut av arbeidslivet hvis du selv kunne velge helt fritt?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

13.



Ensvvar

Mange føler seg yngre eller eldre enn de faktisk er. Hvor gammel føler du deg vanligvis?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

14.

Ensvvar

Tenk deg at du nå kunne velge din alder. Hvor gammel ville du da ønske å være?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

15.

Ensvvarsmatrise randomiser

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Flertallet av mennesker over 70 år føler seg ofte ensomme

Flertallet av mennesker over 70 år er ofte deprimerte

Flertallet av mennesker over 70 år mestrer livet bedre enn tidligere

Flertallet av mennesker over 70 år er preget av visdom

Skala

Helt uenig

Delvis uenig

Verken enig eller uenig

Delvis enig

Helt enig

Vet ikke

16.

Ensvvar

Hvis du skal prøve å anslå, hvor stor prosentandel av befolkningen tror du er over 70 år

Noter prosent fra 0-100

Klarer ikke å svare

17.

Ensvvar

Hvis du skal prøve å anslå, hvor stor andel av de over 70 år tror du lever med Alzheimers sykdom eller annen type aldersdemens

Noter prosent fra 0-100

Klarer ikke å svare



18.

Ansvar

Hvis du skal prøve å anslå, hvor stor andel av de over 70 år tror du trenger hjelp til daglige gjøremål som innkjøp, rengjøring, matlaging etc.

Noter prosent fra 0-100

Klarer ikke å svare

19.

Ansvar

I hvilken grad gleder eller gruer du deg til å bli gammel?

Skala

Gruer meg mye

Gruer meg litt

Verken gruer eller gleder meg

Gleder meg litt

Gleder meg mye

Vet ikke

20.

Ansvar

Til hvilken alder tror du at du kommer til å leve?

Fyll inn: ____ år

Vet ikke

Ønsker ikke å svare

21.

Ansvar

Vil du si at din helse stort sett er...

Meget dårlig

Dårlig

Nokså dårlig

Verken dårlig eller god

Nokså god

God

Meget god

Utmerket

Vet ikke / Ønsker ikke å svare



22.

Ensvr

Hva er din høyeste fullførte utdanning?

Grunnskole

Videregående skole/Yrkesskole/Folkehøyskole

Årsstudium/Påbygningsstudium eller tilsvarende av minst 1 års varighet

Høyskolekandidat eller tilsvarende av minst 2 års varighet

Bachelorgrad eller tilsvarende av minst 3 års varighet

Mastergrad eller tilsvarende av minst 5 års varighet (tidligere 4 år) eller minst 2 års påbygning på bachelor

Doktorgrad eller Profesjonsstudier av minst 6 års varighet

23.

Ensvr

Hvor stor er din husholdnings samlede brutto årsinntekt?

Under 200.000

200.000 - 399.999

400.000 - 599.999

600.000 - 799.999

800.000 - 999.999

1.000.000 - 1.199.999

1.200.000 - 1.400.000

Over 1.400.000

Ønsker ikke å oppgi / Vet ikke

24.

Ensvr

Hvor stor er din personlige samlede brutto årsinntekt?

Under 200.000

200.000 - 399.999

400.000 - 599.999

600.000 - 799.999

800.000 - 1.000.000

Over 1 million

Ønsker ikke å oppgi / Vet ikke